

Spracovala: Mgr. Mária Zlacká

OKS: Humenné

Téma: Cesta viery v živote blahoslaveného Vasil'a Hopká

Cieľová skupina: 7. ročník

Kľúčové pojmy: život, cesta, cieľ, vzor, vernosť, posila

Cieľ témy: Oboznámiť žiakov so životom bl. Vasil'a Hopká a prijať do života nový vzor a skrze neho formovať svoj morálny život. Zároveň prehĺbiť v kresťanstve žiakov východnú spiritualitu a povedomie gréckokatolíka. Rozvíjať tvorivosť a zručnosť pri spracovaní nových informácií.

Kognitívny: Analyzovať život bl. Vasil'a Hopká a dôveru v Boha v najťažších životných chvíľach, ostať verný Bohu a cirkvi.

Afektívny: Uvedomiť si dôležitosť prijímania sviatostí, modlitby, odpúšťania ako posilu do každodenného života.

Psychomotorický: Na ceste života znázorniť dôležité udalosti a konfrontovať so svojím životom.

Metódy: výklad, samostatná práca s pracovným listom, dialóg, situačná

Formy: hromadná, individuálna

Pomôcky: učebné pomôcky (kniha a pracovný list), vyučovacie prostriedky (obrázky, buletín, ikona príp. obrázok s relikviou bl. biskupa V. Hopká, kniha V. Hopká Kristus v nás, vytlačený kondák k bl. V. Hopkovi), *

Priebeh:

I. Úvod: organizačná časť hodiny, oboznámenie žiakov s témou a cieľom hodiny.

Modlitba: Otče náš **Uvedenie do témy:** Cesta

Na tabuľu nakreslím cestu, na ktorej znázorníme rôzne životné symboly - na začiatok

hviezdičku, kolísku, školu, auto, snubné prstienky, rodinu s deťmi, na konci krížik. Opýtam sa: Čo je to za cesta? Čo by ste o nej povedali? Každý z nás prechádza životnou cestou a každý by si mohol na túto cestu nakresliť vlastné symboly (napr. nie každý si založí rodinu), lebo život každého je jedinečný. Dnes sa však pozrieme na cestu bl. Vasil'a Hopká.

II. Hlavná časť:

Výklad s demonštráciou a prácou s pracovným listom:

Na tabuľu opäť nakreslíme cestu. Postupne na ňu budeme pripevňovať (samolepiacou hmotou) obrázky - symboly zo života bl. Vasil'a (ideálne je ich mať vo formáte A4). Výklad je doprevádzaný aj demonštráciou obrazov v buletíne.

Počas výkladu žiaci pracujú s pracovným listom, do ktorého si kreslia obrázky - symboly a vpisujú heslovité nadpisy. Spodnú časť listu zatiaľ nevyplňujú.

1. obrázok: Dieťa

Blahoslavený Vasil' Hopko sa narodil v roku 1904 v obci Hrabské, okres Bardejov. Tam ho aj pokrstili. Mal 3 súrodencov, dvaja hneď po narodení zomreli. Otec bol zvonár a kostolník. Keď sa nad obcou prehnala silná búrka, otec išiel zvoniť na vežu priamo pod zvony, ako je to doteraz zvykom. Blesk, ktorý udrel do veže, ho usmrtil. Vtedy mal Vasil' ani nie 1,5 roka. Mama sa ocitla v ťažkej situácii, preto svoje dve deti - syna Vasil'a a staršiu dcéru Máriu zverila do opateru starým rodičom a odišla za prácou do Ameriky. Malého chlapca sa neskôr ujal strýko Demeter Petrenko, gréckokatolícky kňaz.

2. obrázok: Kniha

Základnú školu navštevoval v rodnej obci a v Bardejove, gymnázium v Prešove. Bol veľmi dobrý žiak. Medzi jeho obľúbené predmety patrilo.., čo myslíte? Kto povedal náboženstvo, myslí dobre. Jeho strýko Demeter Petrenko sa mu venoval s takou láskou, akoby bol jeho syn. Bol mu dobrým príkladom a pomohol mu rozhodnúť sa pre kňazstvo. Teologické vzdelanie absolvoval v Prešove.

3. obrázok: Rameno

Pred kňazskou vysviackou však ochorel. Na chrbte medzi lopatkami sa mu objavil hnisavý vred a keďže operácia bola neúspešná, dal Bohu sľub. Začal sa modliť Deviatnik k Božskému srdcu Ježišovmu a sľúbil, že ak vyzdravie, prijme kňazstvo v celibát. Po deviatich dňoch bola rana úplne zahojená.

4. obrázok: Kňaz a biskup

V roku 1929 v prešovskej katedrále prijal z rúk biskupa P. Gojdiča kňazskú vysviacku. Jeho prvá farnosť bola v Prahe, kde sa venoval študentom a pracujúcim zo Slovenska a z Ukrajiny. Tu, v Prahe, sa po 24 rokoch stretol so svojou mamou, ktorá sa po ťažkej práci v Amerike vrátila do vlasti a stala sa jeho domácou. Jeho ďalšie roky sú spojené s Prešovom, kde sa stal špirituálom (duchovným vodcom) bohoslovcov v kňazskom seminári, neskôr bol profesorom na teologickej fakulte. V roku 1947 bol menovaný a vysvätený za pomocného biskupa. Prešovská eparchia mala takto po prvýkrát vo svojej histórii pomocného biskupa. Za svoje biskupské heslo si zvolil slová z veľkňazskej modlitby Ježiša Krista (Jn 17, 21): „Da vsi jedino budut.“ (Aby všetci jedno boli).

5. obrázok: Eudia

Vo svojej kňazskej a biskupskej činnosti sa rád venoval svojim farníkom. Veľmi rád pracoval s mládežou, založil Spolok gréckokatolíckych študentov, s ktorými chodil na výlety do prírody, na divadelné predstavenia, nedeľné pobožnosti, spieval s nimi piesne a duchovne ich viedol. Založil Úniu gréckokatolíckej mládeže pre pracujúcu mládež a vojakov a Krúžok sv. Anny pre mladé pracujúce dievčatá. Pristáhovalcom sprostredkoval prácu, rád navštevoval ľudí, chudobných, robotníkov, povzbudzoval ich. Venoval sa aj rehoľným sestram. Rád sa vracal do svojej rodnej obce a pokiaľ mu čas dovolil, slúžil v miestnom chráme. Jeho príbuzní sa o ňom vždy vyjadrovali s úctou a oslovovali ho: „Otče preosvjaščennyj.“

6. obrázok: Svieca

Bol človek modlitby, rád sa modlil. Nikdy nehovoril o nikom zle. Málo hovoril, ale o to viac sa rozprával s Bohom. V posledných rokoch svojho života kde sadol, tam sa modlil. Jeho ústa stále šepkali modlitby. Modlil sa strelné modlitby, napr. „Drahý Spasiteľ, milujem ťa a daj, aby som ťa stále viac a viac miloval.“ Takto pretrpel aj veľké fyzické bolesti.

7. obrázok: Eucharistia

Miloval Krista v Eucharistii. Pred svätostánkom každé ráno prosil Boha o posilu do práce, tu riešil svoje rozhodnutia. Keď bol navrhnutý na biskupa, pýtal sa svojej mamy: „Čo mám robiť?“ Ona odpovedala: „Ty sa pýtaš mňa, jednoduchej ženy? Choď do kaplnky, pomodli sa a dostaneš odpoveď.“ Jedna z jeho kníh sa nazýva Kristus v nás, sú v nej rozjímania o Eucharistii. Mám ju tu, môžete si ju prezrieť.

8. obrázok: Mreže a kríž

Po skončení 2. svetovej vojny sa v našej republike zmenil režim, nastúpili komunisti, ktorí zorganizovali Prešovský sobor. Takto bola oficiálne zrušená Gréckokatolícka cirkev, začalo sa prenasledovanie kňazov a veriacich. Našich biskupov a kňazov nútili zriecť sa svojej viery a prijať pravoslávnu. V jednu aprílovú noc v roku 1950 ho násilne odvieďli, pri výsluchoch ho až neľudsky týrali. Súd ho odsúdil bez dôkazov na 15 rokov väzenia za velezradu a vyzvedačstvo falošnými obvineniami. Vo väzniciach ho ďalej týrali, napr. ho zatvorili do tmavej cely, aby stratil orientáciu v priestore, nesmel si sadnúť ani ľahnúť, bili ho, oblievali studenou vodou, mučili ho elektrickým prúdom, na jedenie dostával iba kus tvrdého chleba a hrnček vody. Zamestnávali ho napr. páraním peria. Pritom sa učil cudzie jazyky: nemčinu, taliančinu angličtinu a učil aj spoluväzňov. Nenávratne stratil zdravie, báli sa, aby nezomrel, preto ho v roku 1964 prepustili a poslali do vyhnanstva v Oseku v Čechách. Tu sa stal duchovným správcom tam umiestnených rehoľných sestričiek a snažil sa obnoviť gréckokatolícku cirkev. O svojom utrpení nechcel hovoriť ani svojej najbližšej rodine, to, čo prežil, pokladal za vysokú školu pokory, ktorá naučí človeka trpieť, slúžiť a mlčať.

9. obrázok: Srdce

Až v roku 1968, po uvoľnení pomerov, sa mohol vrátiť na Slovensko, pomáhal pri obnovovaní gréckokatolíckej cirkvi. Bol menovaný za svätiaceho biskupa, vrátil sa do svojho biskupského sídla v Prešove. Svätil kňazov, navštevoval farnosti, kde slúžil sv. liturgie, pritom bol stále pod policajným dozorom. Väzenie a dlhoročné mučenie priviedli jeho predčasnú smrť. Tri mesiace pred smrťou cítil, že sa blíži koniec jeho života. Posledný týždeň sa spovedal každý deň. Zomrel v roku 1976 vo veku 72 rokov, sediac vedľa stola v tichosti. Teraz sa jeho pozostatky nachádzajú v bočnej kaplnke v Katedrále v Prešove. 14. septembra 2003 bol v Bratislave vyhlásený za blahoslaveného dnes už blahoslaveným pápežom Jánom Pavlom II.

Tieto obrázky môžem použiť na nasledujúcej hodine pri opakovaní.

III. Práca s pracovným listom a aplikácia

Na základe názorne predvedenej cesty bl. Vasiľa, kde žiaci sledovali jeho životnú cestu, si konfrontujú svoju doterajšiu cestu životom. Aplikácia uvedenej témy je konkrétne doplnenie údajov o sebe do rozdaných pracovných listov do jej spodnej časti. Dopĺňajú údaje o sebe, resp. o ceste viery vo svojom živote, napr. dátum a miesto narodenia, obľúbený prediňet, moja 1. spoveď a Eucharistia, obľúbená činnosť, modlitba, moje problémy, čo robím pre nebo, ako rozprávam o druhých, nájsť osobu, ktorá mi ublížila a či som vedela odpustiť.

Hľadať, v čom by pre mňa mohol byť bl. Vasil' vzorom, motiváciou. Dokázali by sme sa toľko modliť? Urobiť maximum pri príprave do školy? Ako prijímam krivdu voči sebe? Viem odpustiť? Nehovorím o nespravodlivosti, nesťažovať sa? Často prijímať Ježiša v Eucharistii? Uvedomenie si, že patríam do gréckokatolíckej cirkvi, byť na to hrdý, nehanbiť sa za to.

Nechám priestor pre žiakov, kde môžu povedať, čo ich na jeho živote oslovilo, v čom by si chceli zobrať od neho príklad.

IV. Fixácia: Narodený 21.4. 1904 v Hrabskom. Vychovávaný príbuznými. Gymnázium skončil s vyznamenaním. Kňazom sa stal v roku 1929. Jeho 1. farnosť Praha. V 1947 sa stal pomocným biskupom, o 3 roky na to nespravodlivo odsúdený na 15 rokov, kde veľmi trpel. Ako biskup sa mohol vrátiť až 1968 roku a mohol vykonávať svoje poslanie. O 8 rokov zomrel. Jeho pamiatku slávime 11. mája, je to výročný deň jeho biskupskej vysviacky a v nedeľu okolo tohto dátumu sa koná slávnosť v jeho rodisku, za účasti arcibiskupa a metropolitu ThDr. J. Babjaka a mnohých kňazov a veriacich. Je vyhlásený za blaženého, t.z. môžeme prosieť o jeho príhovor.

V. Zhrnutie: Vždy, keď prijímam sviatosti, modlím sa; Boh vstupuje do môjho života, aby mi pomohol prekonať životné prekážky a ostať Mu verným.

Zadanie domácej úlohy

Podľa propozícií stvárniť niečo zo života bl. Vasiľa, vytvoriť prezentáciu. Žiakov vyzvem, aby pri návšteve Prešova navštívili Katedrálly chrám, kde si môžu prezrieť jeho ostatky a pomodliť sa. Ak by mal niekto cestu z Bardejova smerom do Starej Ľubovne, môže si urobiť zastávku v Hrabskom, kde uvidí jeho rodný dom, v chráme jeho relikvie, bohoslužobné rúcho, čaša, trebník, ktoré daroval rodnej obci, jeho listy, niektoré veci osobnej potreby - písací stroj, hodiny, pečiatky a veľa fotografií z jeho života.

Modlitba

Spoločná modlitba: kondák k bl. Vasiľovi Hopkovi:

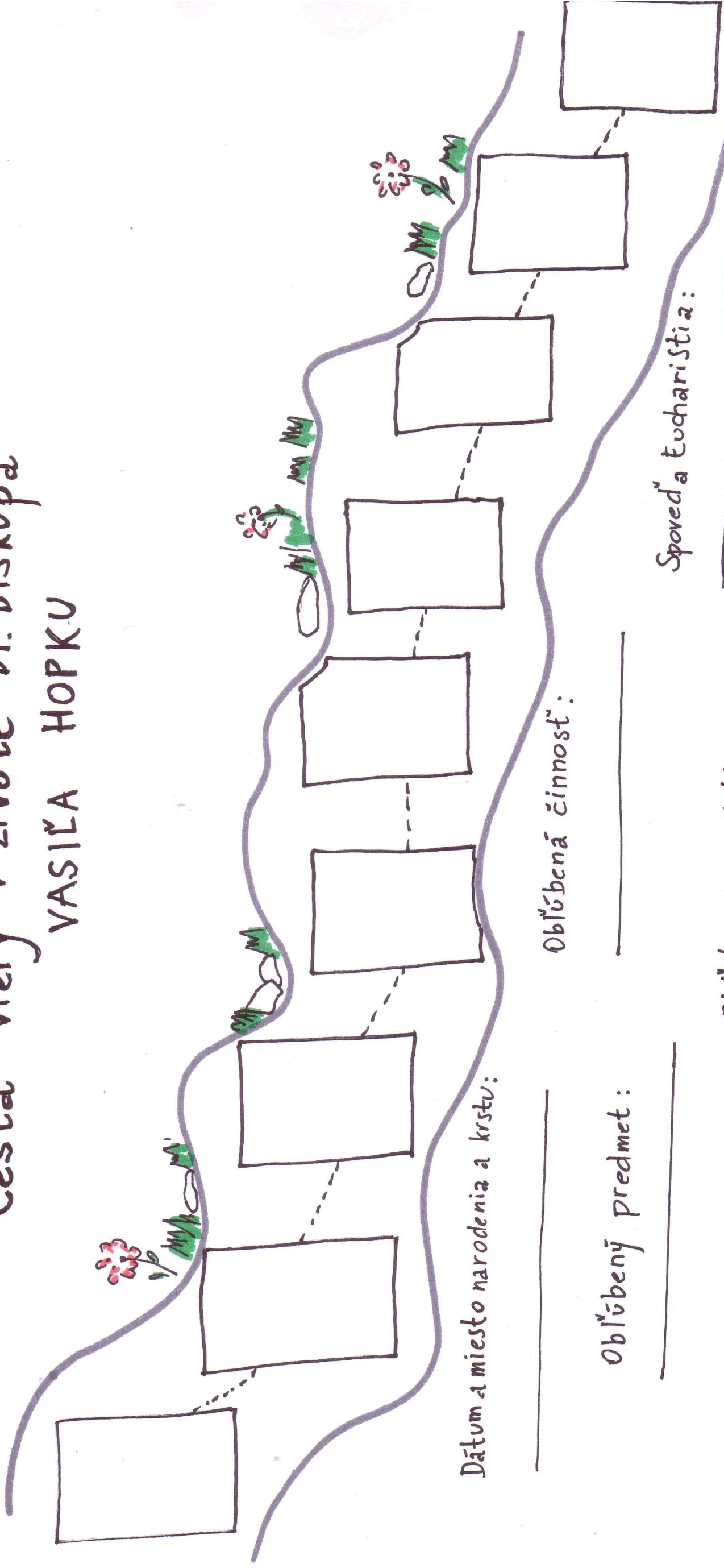
Verný nasledovník biskupa a mučeníka Pavla, - muž čistého a jednoduchého srdca, -* v celom svojom živote pokorný Boží služobník, - vzor modlitby a ochranca pravej náuky, - naplnený láskou ku Kristovi v Eucharistii. - položil si život za jednotu Cirkvi. - Prihovárať sa, blažený Vaši ľ - za tých, ktorí sa k tebe s vierou utiekajú.

Prílohy: pracovný list, deväť listov obrázkov - symbolov

Použitá literatúra: *Katechetická služba. Štvrťročník pre kňazov a katechétov č. 3/2010-2011.*

Košice: Katechetický úrad Gréckokatolíckej eparchie. *Hrabské.* GFÚ a OcU Hrabské. Prešov : Petra, 2003.

Cesta viery v živote bl. biskupa VASIĽA HOPKU

Cesta viery
v mojom živote

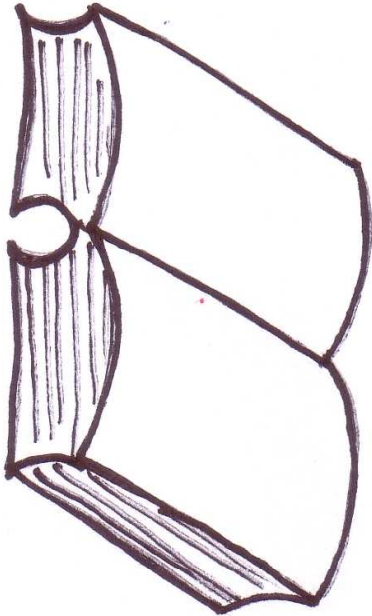
Čo robím ja pre nebo: _____

Problémy: _____

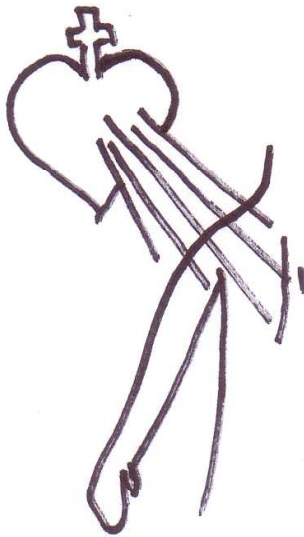
1.

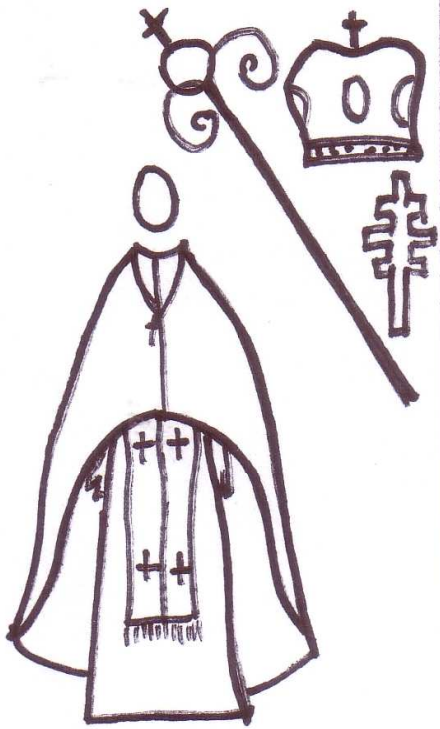
2.

3.

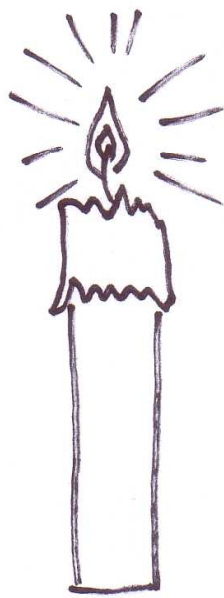
4.

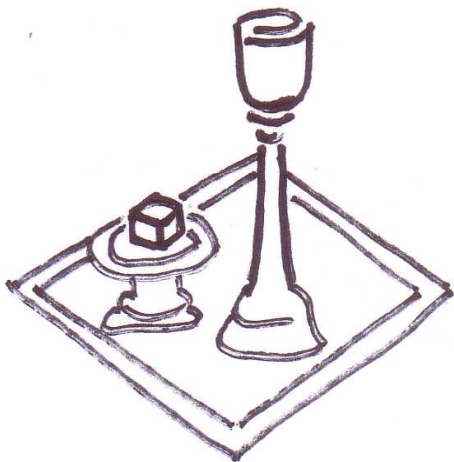
5.

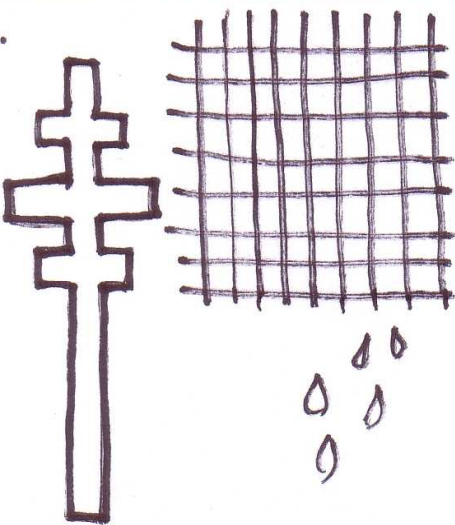
6.

7.

8.

9.

